

PRESSITEADE nr 5/23

Luxembourg, 12. jaanuar 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-57/21 | RegioJet

Liikmesriigi kohus võib nõuda tõendite esitamist konkurentsioiguse oletatava rikkumisega seotud kahju hüvitamise menetluse jaoks, isegi kui menetlus peatati põhjusel, et komisjon alustas selle rikkumise uurimist

See kohus peab siiski veenduma, et tõendite esitamine on kahju hüvitamise hagi jaoks tõepoolest vajalik ja sellega proportsionaalne

Tšehhi konkurentsiasutus alustas jaanuaris 2012 haldusmenetlust, mis puudutas turgu valitseva seisundi võimalikku kuritarvitamist České dráhy, st Tšehhi riigile kuuluva riikliku raudteeveo-ettevõtja poolt. Oletatav konkurentsioiguse rikkumine seisnes turuhinnast madalamate hindade kohaldamises seoses raudteel reisijateveoteenuste osutamiseга Tšehhi Vabariigis ja eelkõige Praha-Ostrava liinil. RegioJet, st ettevõtja, kes pakub muu hulgas raudteel sellel marsruudil reisijateveoteenuseid, esitas 2015. aastal Tšehhi kohtutele České dráhy vastu kahju hüvitamise hagi, milles palus hüvitada kahju, mis oli talle tekkinud kõnealuse rikkumise tõttu.

Komisjon algatas novembris 2016 sellega seoses ametliku uurimismenetluse, mistõttu peatas Tšehhi konkurentsiasutus oma menetluse. RegioJet esitas oktoobris 2017 oma kahju hüvitamise hagi raames taotluse, et esitataks dokumendid, mille kohta ta oletas, et need on České dráhy valduses, ja mis olid seotud eespool nimetatud konkurentsivastase tegevusega. Tšehhi kohtud peatasid detsembris 2018 kahju hüvitamise menetluse kuni komisjoni otsuse tegemiseni väidetavalt České dráhy poolt toime pandud rikkumise kohta.

Tšehhi kõrgeim kohus esitas Euroopa Kohtule mitu küsimust selle kohta, kuidas tõlgendada direktiivi kahju hüvitamise hagide kohta konkurentsioiguse rikkumise korral¹ seoses tõendite esitamisega sellistes menetlustes. Täpsemalt palus Tšehhi kõrgeim kohus selgitada, kas liikmesriikide kohtud võivad nõuda dokumentide esitamist konkurentsioiguse oletatava rikkumise kohta, samas kui nende nõudmise aluseks olev menetlus, mis on seotud kõnealuse rikkumise tõttu tekkinud kahju hüvitamise hagiga, on peatatud kuni komisjoni otsuse tegemiseni.

Oma tänases kohtuotsuses tuletas Euroopa Kohus kõigepealt meelde, et liikmesriigi kohus ei või teha otsust, mis oleks vastuolus otsusega, mille komisjon kavatseb teha menetluses, mis on algatatud liidu konkurentsioiguse oletatava rikkumise tõttu. Sellega seoses täpsustas Euroopa Kohus, et kui seda nõuet on järgitud, **võib liikmesriigi kohus üldjuhul nõuda tõendite esitamist sellise rikkumise tõttu tekkinud kahju hüvitamise menetluse jaoks, isegi kui menetlus peatati kuni komisjoni otsuse tegemiseni selle rikkumise kohta.** Samas peab liikmesriigi kohus **veenduma, et tõendite esitamine on kahju hüvitamise hagi jaoks tõepoolest vajalik ja sellega proportsionaalne.**

Seejärel asus Euroopa Kohus seisukohale, et asjaolu, et Tšehhi konkurentsiasutus peatas enda algatatud menetluse

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta direktiiv 2014/104/EL teatavate eeskirjade kohta, millega reguleeritakse liikmesriikide õiguse kohaseid kahju hüvitamise hagisid liikmesriikide ja Euroopa Liidu konkurentsioiguse rikkumise korral (ELT 2014, L 349, lk 1).

seetõttu, et komisjon algatas samade tegude suhtes uurimismenetluse, **ei saa samastada esimese menetluse lõpetamisega selle asutuse poolt**. Seetõttu **ei võimalda** niisugune menetluse lõpetamine liikmesriigi kohtul **nõuda selliste tõendite esitamist, mille kättesaadavaks tegemise eeltingimusena peab pädev konkurentsiasutus olema oma menetluse lõpetanud**.

Lõpuks märkis Euroopa Kohus, et Tšehhi õigusnormid, mis keelavad liikmesriigi kohtul seni, kuni konkurentsiasutuse menetlus on pooleli, nõuda mitte ainult – nagu direktiivis on ette nähtud – sellise teabe esitamist, mis on „koostatud“ konkreetset konkurentsiasutuse algatatud menetluse jaoks, vaid ka kogu sellise teabe esitamist, mis on konkurentsiasutusele „esitatud“, **ei ole selle direktiiviga kooskõlas**. Nimelt kahjustataks direktiivi ühtlustamisesmärki, kui liikmesriikidel oleks tõendite esitamise valdkonnas võimalus kehtestada direktiivis sätestatudest piiravamaid õigusnorme.

Peale selle võimaldab direktiiv liikmesriigi kohtul nõuda selliste tõendite esitamist, mis võivad sisaldada konkurentsiasutuse algatatud menetluse jaoks konkreetset „koostatud“ teavet, selleks et kontrollida, kas asjaomased dokumendid sisaldavad tõepoolest niisugust teavet. Liikmesriigi kohus peab siiski tagama, et teistel asjasse puutuvatel pooltel ja kolmandatel isikutel võimaldatakse nende dokumentidega tutvuda üksnes sõltuvalt kontrollimise tulemusest ja kooskõlas direktiiviga.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!

